

Περιεχόμενα

Πρόλογος	5
Συγγραφείς	7
1 Η σχέση ιατρού-ασθενή	
Αστέριος Καραγιάννης	17
Βιβλιογραφία	21
2 Ιατρικό ιστορικό	
Μιχαήλ Δούμας	23
Σχέση εμπιστοσύνης ασθενή-ιατρού	25
Θεωρητική κατάρτιση του ιατρού	26
Τεχνική των ερωτήσεων	27
Η πρώτη ερώτηση	29
«Ευαίσθητες» ερωτήσεις	30
Επικοινωνία ιατρού-ασθενή	31
Περιεχόμενο του ιατρικού ιστορικού	34
Στοιχεία ταυτότητας του ασθενή	35
Οδηγό σύμπτωμα (κύριο ενόχλημα)	35
Παρούσα νόσος	36
Τρόπος ζωής: συνήθειες και έξεις	36
Ατομικό αναμνηστικό	37
Οικογενειακό ιστορικό	37
Κύρια προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι φοιτητές	37
Βιβλιογραφία	38

3 Βασικές αρχές κλινικής εξέτασης

<i>Κωνσταντίνος Τζιόμαλος</i>	39
Βιβλιογραφία	42

4 Αρχική εκτίμηση του ασθενή

<i>Κωνσταντίνος Τζιόμαλος</i>	43
Αρτηριακή πίεση	44
Σφύξεις	45
Θερμοκρασία	46
Αναπνοή	47
Κορεσμός του αρτηριακού αίματος σε οξυγόνο.....	48
Βιβλιογραφία	48

5 Δέρμα – Αντιπροσωπευτικές δερματικές παθήσεις

<i>Αικατερίνη Πατσατσή, Ελισάβετ Λαζαρίδου</i>	49
Ανατομία του δέρματος	50
Λήψη ιστορικού	50
Εξέταση του δέρματος.....	52
Συσχέτιση ιστορικού-εξανθήματος.....	53
Κηλιδώδεις δερματοπάθειες	53
Βλατίδες	55
Πομφώδεις δερματοπάθειες	57
Οζώδεις δερματοπάθειες	57
Φυσαλιδώδεις – Πομφολυγώδεις δερματοπάθειες.....	57
Παθήσεις χαρακτηριζόμενες από όγκους.....	60
Ερυθηματολεπιδώδεις δερματοπάθειες	63
Βλατιδοφυσαλιδώδεις – κνησμώδεις δερματοπάθειες	66
Ακμή.....	69
Φαγεσωρική ακμή	69
Βλατιδώδης ακμή	70
Βλατιδοφλυκταινώδης ακμή.....	70
Κυστική ακμή	70
Γαγγραινώδες πυόδερμα.....	70
Ελκωτικό γαγγραινώδες πυόδερμα	71
Νόσος Lyme.....	72
Πρώιμη ή εντοπισμένη νόσος	73
Σκληροδερμία.....	74
Εντοπισμένη σκληροδερμία (morphoea)	74
Συστηματική σκληροδερμία (ΣΣ)	74

Αγγειακές διαταραχές: Φαινόμενο Raynaud	75
Ίνωση του δέρματος	75
Άνθρακας	75
Ευρυαγγείες ή τελαγγειεκτασίες	76
Μυκητιάσεις τριχών και ονύχων	77
Δερματοφυτία τριχωτού κεφαλής	77
Μυκητιάσεις ονύχων	78
Βιβλιογραφία	79

6 Κεφαλή – Τράχηλος

Μανόλης Σινάκος, Καλλιόπη Κώτσα	81
Εισαγωγή	81
Στοιχεία Ανατομίας	81
Συμπτώματα και ευρήματα – Κλινικές συσχετίσεις	86
Προσωπείο του συνδρόμου Cushing (πανσεληνοειδές προσωπείο)	86
Προσωπείο μεγαλακρίας	86
Προσωπείο μεσογειακής αναιμίας	87
Προσωπείο χρόνιας νεφρικής ανεπάρκειας	87
Προσωπείο κίρρωσης του ήπατος	87
Παρκινσονικό προσωπείο (Parkinson's face)	87
Προσωπείο σκληροδερμίας	88
Οφθαλμοί	89
Αυτιά	90
Μύτη	90
Στοματική κοιλότητα	91
Τράχηλος	93
Κλινική εξέταση	94
Κλινική εξέταση θυρεοειδούς αδένος	98
Βιβλιογραφία	100

7 Αναπνευστικό σύστημα

Βασίλειος Κώτσης, Αθανασία Πατάκα, Διονύσιος Σπυράτος	101
Γενικά	101
Βασικά στοιχεία Ανατομίας – Φυσιολογίας	102
Συμπτώματα	103
Δύσπνοια	103
Βήχας	107
Θωρακικό άλγος	111
Αιμόπτυση	114

Βράγχος φωνής.....	115
Οδηγά ανατομικά σημεία στον θώρακα.....	115
Κλινική εξέταση.....	116
Επισκόπηση.....	116
Ψηλάφηση.....	122
Επίκρουση.....	124
Ακρόαση.....	125
Φυσιολογικοί αναπνευστικοί ήχοι.....	126
Επιπρόσθετοι ήχοι.....	126
Ήχος τριβής υπεζωκότα.....	128
Βιβλιογραφία.....	129

8 Κλινική εξέταση μαστού

Ελένη Γιγή	131
Εισαγωγή.....	131
Βήματα κλινικής εξέτασης.....	133
Α. Επισκόπηση.....	133
Β. Έλεγχος κινητικότητας.....	134
Γ. Ψηλάφηση.....	134
Βιβλιογραφία.....	136

9 Κυκλοφορικό σύστημα

Θεόδωρος Καραμήτσος, Κωνσταντίνος Πετίδης	137
Ιστορικό.....	137
Συμπτώματα.....	138
Συμπτώματα από το καρδιαγγειακό.....	138
Θωρακικός πόνος.....	138
Δύσπνοια.....	141
Βήχας.....	142
Αιμόπτυση.....	142
Αίσθημα παλμών.....	143
Οίδημα.....	144
Συμπτώματα από τα άλλα συστήματα.....	145
Συγκοπή.....	145
Κόπωση.....	147
Πεπτικό σύστημα.....	147
Ουροποιητικό σύστημα.....	147
Κλινική εξέταση.....	147
Επισκόπηση.....	148
Κυάνωση.....	148

Εξέταση του δέρματος	149
Οίδημα	150
Επισκόπηση της προκάρδιας χώρας	151
Επίκρουση της καρδιάς	152
Εξέταση των φλεβών του τραχήλου	152
Σφαγιτιδικός φλεβικός σφυγμός	152
Ηπατοσφαγιτιδική παλινδρόμηση	155
Αρτηριακός σφυγμός	156
Αρτηριακή πίεση	158
Ακρόαση	160
Καρδιακοί τόνοι (Heartsounds)	162
Διχασμοί καρδιακών τόνων	166
Επιπρόσθετοι ήχοι	168
Φυσήματα (Murmurs)	169
Συστολικά φυσήματα	169
Διαστολικά φυσήματα	170
Συνεχή φυσήματα	172
Αρτηριακά φυσήματα	173
Βιβλιογραφία	173

10 Η κοιλιά

Γεώργιος Γερμανίδης, Ευάγγελος Χολόγκιτας	175
Ανατομία	175
Ιστορικό του ασθενή	177
Κοιλιακό άλγος	177
Έμετος	178
Διαταραχές κενώσεων (διάρροια, δυσκοιλιότητα)	178
Ίκτερος	178
Φυσική εξέταση κοιλιάς	178
Επισκόπηση	179
Ακρόαση	182
Επίκρουση	182
Ψηλάφηση	183
Δακτυλική εξέταση	189
Ευρήματα	190
Κύρια συμπτώματα και σημεία στα νοσήματα της κοιλιάς	191
Στοματική κοιλότητα	191
Χαρακτηριστικές κλινικές εικόνες νοσημάτων κοιλιάς	200
Βιβλιογραφία	205

11 Ουροποιητικό σύστημα

Παντελής Α. Σαραφίδης	207
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	207
ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΠΑΘΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΟΥΡΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.....	208
Γενικά συμπτώματα.....	209
Ειδικά συμπτώματα.....	209
Κλινική παρουσίαση των σπειραματικών νοσημάτων	219
ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΑ ΠΑΘΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΟΥΡΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ	221
Επισκόπηση του ουροποιητικού συστήματος.....	221
Επίκρουση του ουροποιητικού συστήματος	226
Ακρόαση του ουροποιητικού συστήματος.....	227
Ψηλάφηση του ουροποιητικού συστήματος	228
Βιβλιογραφία	234

12 Κλινική εξέταση των άκρων

Ευγενία Γκαλιαγκούση, Τριαντάφυλλος Διδάγγελος	235
A. Γενικές αρχές.....	235
B. Κλινική εξέταση και ευρήματα σε διαταραχές του περιφερικού αγγειακού συστήματος	239
Οίδημα	239
Σημεία και συμπτώματα φλεβικής ανεπάρκειας (επιπολής και εν τω βάθει)	239
Σημεία και συμπτώματα περιφερικής αρτηριακής νόσου.....	240
Διαταραχές σε ασθενείς με σακχαρώδη διαβήτη.....	241
Γ. Κλινική εξέταση και ευρήματα σε νοσήματα του συνδετικού ιστού (Ρευματικά νοσήματα)	242
Γενικές αρχές εξέτασης αρθρώσεων (Look – Feel – Move: επισκόπηση, ψηλάφηση και εξέταση κινητικότητας).....	242
Ειδικά ευρήματα από την κλινική εξέταση των άκρων σε ασθενείς με νοσήματα του συνδετικού ιστού	244
Δ. Αλλοιώσεις των ονύχων	248
Βιβλιογραφικές αναφορές	249

13 Μυοσκελετικό σύστημα

Θεόδωρος Δημητρούλας, Ελένη Μπεκιάρη	251
Ιστορικό.....	251
Συμπτώματα των παθήσεων του μυοσκελετικού συστήματος	254
Μυοσκελετικός πόνος	254

Δυσκαμψία	256
Μυϊκή αδυναμία-μυϊκός πόνος	256
Κλινική εξέταση	257
Αρχές εξέτασης	257
Το σύστημα GALS	258
Περιφερικές αρθρώσεις	261
Άκρα χείρα	264
Άρθρωση του αγκώνα	267
Άρθρωση του ώμου	268
Άκρος πους και ποδοκνημική άρθρωση	270
Άρθρωση του γόνατος	273
Άρθρωση του ισχίου	274
Εξωαρθρικές εκδηλώσεις	277
Γενικά συμπτώματα	279
Μεταβολές σωματικού βάρους	279
Δερματικές εκδηλώσεις	279
Άλλα εξανθήματα	282
Οφθαλμικές εκδηλώσεις	284
Βιβλιογραφία	285

14 Νευρικό σύστημα

Ευφροσύνη Κουτσουράκη, Χριστίνα Τρακατέλλη	287
1. Επίπεδο συνείδησης, ανώτερες νοητικές λειτουργίες (mini mental state examination), λόγος	288
MMSE	289
1. Προσανατολισμός	289
2. Καταγραφή	289
3. Συγκέντρωση / Δυνατότητα αριθμητικών πράξεων	290
4. Ανάκληση	290
5. Κατονομασία	290
6. Επανάληψη	290
7. Εκτέλεση εντολής 3 σταδίων	290
8. Αντίδραση	290
9. Αυτόματη Γραφή	290
10. Αντιγραφή	290
2. Γενική εμφάνιση (όψη-θρέψη, στάση, κινητικότητα, ζωτικά σημεία, μηνιγγικά σημεία)	291
Τρόμος	291
3. Κρανιακά νεύρα	292
I. Οσφρητικό νεύρο	293
II. Οπτικό νεύρο	293

II & III. Οπτικό και κοινό κινητικό νεύρο	295
III, IV και VI. κοινό κινητικό, τροχλιακό και απαγωγό νεύρο	296
V. Τρίδυμο νεύρο	297
VII. Προσωπικό νεύρο	298
VIII. Ακουστικό νεύρο	298
IX και X κρανιακό νεύρο (γλωσσοφαρυγγικό, πνευμονογαστρικό)	300
XI. Παραπληρωματικό νεύρο	300
XII. Υπογλώσσιο νεύρο	301
4. Το κινητικό σύστημα	301
5. Αισθητικότητα	307
Εξέταση του πόνου-πίεσης και της αφής	307
Θέση των μελών στο χώρο	309
Στερεογνωσία	309
Γραφαισθησία	309
Απόσβεση διπλού ερεθίσματος	309
Τενόντια αντανακλαστικά	310
7. Βάδιση, ισορροπία, συνέργεια (παρεγκεφαλιδική και εξωπυραμιδική λειτουργία)	313
Γρήγορη εκτέλεση αντίθετων ή διαδοχικών κινήσεων (διαδοχοκινησία)	313
Δοκιμασίες δείκτης-μύτη-δείκτης και πτέρνα-γόνυ	313
Βάδιση	314
Δοκιμασία Romberg	316
Βιβλιογραφία	316